

Vragen en antwoorden n.a.v. veranderaanpak keuzedelen

Keuzedelen hebben veel waarde voor het mbo, maar er zijn nog knelpunten. De minister van OCW heeft op 18 december 2019 haar veranderaanpak keuzedelen aan de Kamer gestuurd. Ze baseert zich daarvoor onder meer op het position paper keuzedelen van SBB. De maatregelen worden op dit moment uitgewerkt.

1. Welke maatregelen neemt de minister?

De veranderaanpak keuzedelen bestaat uit de volgende maatregelen:

1. Mbo-scholen krijgen met het bedrijfsleven in de regio meer ruimte om nieuwe keuzedelen te ontwikkelen.
2. Mbo-scholen krijgen meer ruimte in het opnemen van bestaande en nieuwe keuzedelen in het onderwijsprogramma.
3. Mbo-scholen krijgen op niveau 2 meer ruimte voor bijspijkerkeuzedelen.
4. Mbo-scholen krijgen meer duidelijkheid over examinering.
5. Mbo-scholen krijgen meer ruimte voor het verlenen van vrijstellingen bij doorstroom.
6. Mbo-scholen krijgen minder regeldruk bij keuzedelen.

2. Scholen en bedrijven mogen zelf keuzedelen ontwikkelen (maatregel 1). Wat betekent dat?

Mbo-scholen mogen zelf, samen met het bedrijfsleven, keuzedelen ontwikkelen. Zij kunnen bij SBB een melding doen van een nieuw keuzedeel. In het proces vervalt de betrokkenheid van sectorkamers en marktsegmenten. Wel moeten keuzedelen voldoen aan het vastgestelde toetsingskader. De rol van de Toetsingskamer vervalt dus niet. Elk keuzedeel wordt na ontwikkeling getoetst op criteria benoemd in het [Toetsingskader kwalificatiestructuur](#), zoals meerwaarde voor het register (geen ondoelmatige overlap met andere keuzedelen), omvang (past het in de keuzedeelverplichting) en vormvereisten. Als het keuzedeel voldoet wordt het aangeboden aan de minister voor vaststelling.

3. Hoe doen scholen en bedrijven straks een voorstel voor een nieuw keuzedeel?

Om indieners stap voor stap te helpen bij het melden of ontwikkelen van een nieuw keuzedeel ontwikkelt SBB een online tool. Omdat we de groei van het aantal keuzedelen willen bewaken hebben we afspraken gemaakt over de wijze van indienen van keuzedelen. Voor iedere aanvraag is steun nodig van het college van bestuur (c.q. het bevoegd gezag) en van representatieve vertegenwoordigers van het (georganiseerd) bedrijfsleven. Dat is van belang met het oog op het draagvlak bij onderwijs en regionale bedrijfsleven, maar ook voor de uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van het beoogde keuzedeel en de onderwijs- en examenmiddelen die ontwikkeld moeten worden. Met behulp van de online tool worden indieners vervolgens stap voor stap geholpen.

4. Kan SBB helpen bij de ontwikkeling van keuzedelen?

Indieners van een keuzedeel kunnen voor de ontwikkeling zeker een beroep blijven doen op ondersteuning het team Kwalificeren & Examineren van SBB. Ook om te sparren over een uitwerking. Bovendien plaatst SBB handleidingen op de online tool om indieners te helpen bij het zelf ontwikkelen van een keuzedeel. Indieners kunnen over hun idee voor een nieuw keuzedeel ook advies vragen van de Toetsingskamer over de toetsingscriteria. Bijvoorbeeld om te onderzoeken of er al een vergelijkbaar keuzedeel in het register is opgenomen. Ook dat kan straks via de online tool.

5. Verandert er iets aan het aanvragen van een mbo-certificaat voor een keuzedeel?

Er verandert niets aan het aanvragen van een certificaat. Over de ontwikkeling van keuzedelen waarvoor een mbo-certificaat wenselijk is, zullen sectorkamers en marktsegmenten het bestuur van SBB blijven

adviseren. Het is eveneens mogelijk om een certificaat aan te vragen voor een al eerder ontwikkeld keuzedeel. Ook dat loopt via de sectorkamers.

6. De koppeling van keuzedelen aan kwalificaties wordt losgelaten (maatregel 2). Wat betekent dat voor de aanvraag van een nieuw keuzedeel?

Vooruitlopend op aanpassing van de wet zal de minister vanaf studiejaar 2020-2021 voor nieuwe keuzedelen geen koppeling meer vaststellen. Voor deze maatregel is een wijziging nodig in de WEB. Bij ontwikkeling van een nieuw keuzedeel geeft de indiener aan voor welke opleiding(en) of voor welk opleidingsdomein het keuzedeel bedoeld is. Op die manier wordt duidelijk welke combinaties de voorkeur hebben. Een keuzedeel mag geen ondoelmatige overlap kennen met de mbo-kwalificatie waarvoor het keuzedeel wordt ontwikkeld.

7. En wat betekent het loslaten van de koppeling voor het aanbieden van keuzedelen?

Mbo-scholen bepalen zelf welke keuzedelen worden aangeboden bij welke opleiding. Daarbij zorgen zij ervoor dat er geen ondoelmatige overlap met de kwalificatie bestaat. Het is de verantwoordelijkheid van de school om dit bij diplomering te borgen. Een school kan eventueel een beroep doen op een overlapcheck van SBB. Op de website van SBB wordt gepubliceerd bij welke combinaties van keuzedelen en kwalificaties de overlap te groot is en welke combinaties bij uitstek geschikt zijn.

8. Waarom komen er op niveau 2 bijspijkerkeuzedelen (maatregel 3)?

Voor mbo-opleidingen op niveau 2 worden voortaan remediërende keuzedelen toegestaan. Deze mogelijkheid bestaat al voor de entreeopleiding. De inhoud van keuzedelen mag overlappen met die van een kwalificatie op niveau 2. Voor studenten met een achterstand kunnen remediërende keuzedelen van meerwaarde zijn om alsnog een startkwalificatie te behalen. Dat vergroot hun kansen op succes in het vervolgonderwijs of op de arbeidsmarkt. Zo is bijvoorbeeld een goed taal- en rekenniveau essentieel voor het functioneren in de samenleving. Vanzelfsprekend kunnen ook verdiepende, verbredende en op doorstroom gerichte keuzedelen worden aangeboden op niveau 2.

9. Worden de regels voor examinering aangepast (maatregel 4)?

Er komt meer ruimte om de examinering van keuzedelen verantwoord en uitvoerbaar in te richten. Denk daarbij aan representatief examineren en het inzetten van examenvormen als portfolio. Het Kennispunt MBO Onderwijs & Examinering zal hiertoe in overleg met het ministerie van OCW en Inspectie van het Onderwijs een handreiking ontwikkelen en bijeenkomsten organiseren om scholen te informeren over deze mogelijkheden.

10. Op welke manier worden vrijstellingsregeling aangepast (maatregel 5)?

Studenten die binnen het mbo doorstromen naar een vervolgstudie of switchen van opleiding, krijgen ruimere mogelijkheden voor vrijstelling op al behaalde keuzedelen. Deze maatregel wordt op dit moment nader uitgewerkt.

11. Op welke manieren wordt de regeldruk bij keuzedelen verminderd (maatregel 6)?

De administratieve lasten rondom keuzedelen worden minder. Deze maatregel wordt op dit moment nader uitgewerkt. In ieder geval geldt dat OCW, de MBO Raad, het bedrijfsleven en SBB op dit moment zoeken naar een alternatief voor het vermelden van keuzedelen op de onderwijsovereenkomst, aangezien deze zal worden afgeschaft.

12. Wat houdt de slaag-zakregeling voor keuzedelen in?

Voor studenten die in het studiejaar 2020-2021 starten met een opleiding, telt de hoogte van het behaalde

resultaat voor de keuzedelen mee voor het behalen van het diploma. Op de website van het Kennispunt MBO Onderwijs & Examinering is hierover een [handreiking](#) te vinden.

De Inspectie zal in het studiejaar 2020-2021 keuzedelen wel betrekken bij het toezicht, maar de bevindingen dragen nog niet bij aan het oordeel over examenkwaliteit. Als de inspectie bijzonderheden constateert, worden deze besproken tijdens het onderzoek.